

Marta Lewenstein

ZNACZENIE FOTOGRAFII W TURYSTYCE

universitas

ZNACZENIE
FOTOGRAFII
W TURYSTYCE

Marta Lewenstein

ZNACZENIE
FOTOGRAFII
W TURYSTYCE

Kraków

© Copyright by Marta Lewenstein and Towarzystwo Autorów
i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, Kraków 2014

ISBN 97883-242-2537-8
TAiWPN UNIVERSITAS

Opracowanie redakcyjne
Tomasz Mucha

Projekt okładki i stron tytułowych
Sepielak

www.universitas.com.pl

To photograph is to hold one's breath, when all faculties converge to capture fleeting reality. It's at that precise moment that mastering an image becomes a great physical and intellectual joy.

Henri Cartier-Bresson

Moim Rodzicom

Wstęp

Niegdyś, wodząc palcem po mapie, ludzie mogli jedynie marzyć o dalekich podróżach. Dziś świat stał się bardziej dostępny, a rozwój technologii sprawił, że każdy zakątek kuli ziemskiej znajduje się w zasięgu ręki. Choć wyprawy w dalekie strony wymagają środków finansowych, dają poczucie samorealizacji, obdarzają człowieka niecodziennymi doświadczeniami, możliwością chwilowej wszechobecności oraz pozwalają choć przez ułamek sekundy stać się innym człowiekiem, żyjącym gdzieś z dala od swojej dotychczasowej codzienności. Mimo że czynniki motywujące turystów do podjęcia podróży bywają różne, są one ogólnie zrozumiałe. Jak łatwo da się zauważyć, dzisiejsza rzeczywistość uwalnia szereg specyficznych zachowań, typowych głównie dla turystów. Wśród takich powszechnych działań można w sposób szczególny wyróżnić fotografowanie.

Oba zjawiska – turystyka i fotografia – ewoluowały na przestrzeni wspólnej, ponad 150-letniej, tradycji. Pierwsze przejawy fotografii turystycznej ograniczały się do powstawania w miejscach turystycznych specjalnych zakładów fotograficznych, które umożliwiały otrzymanie za opłatą zdjęcia na tle głównych atrakcji. Późniejszy rozwój technologii pozwolił na podróżowanie z aparatami fotograficznymi, dając początek nowej praktyce społecz-

nej, zmieniającej zarówno spojrzenie na otaczającą rzeczywistość, jak również dotychczasowe sposoby obchodzenia się z własnym ciałem w przestrzeni turystycznej. Akt fotografowania wpisał się w charakter współczesnej turystyki oraz stał się inspiracją dla autorki niniejszego opracowania. W swojej książce rozpatruje zjawisko fotografii w turystyce z dwóch różnych punktów widzenia. Skupia uwagę na przejawach turystycznego fotoamatorstwa, które jest powszechne w miejscach atrakcyjnych turystycznie oraz stanowi rodzaj intrygującej praktyki społecznej. Wskazuje na specyfikę zachowań turystów, performatywność aktów fotografowania oraz ich wpływ na lokalną społeczność. Z drugiej zaś strony autorka porusza kwestie związane z fotografią komercyjną, wykorzystywaną na potrzeby turystyki, ukazując jej marketingowe znaczenie w branży turystycznej.

1. Specyfika medium fotograficznego oraz jego związki z turystyką

1.1. OBRAZ FOTOGRAFICZNY – DOKUMENTACJA CZY KREACJA?

Fotografia – zwykła kartka papieru z bezwartościowym, wyimaginowanym obrazkiem czy uwieczniona rzeczywistość? Mówi się, że aparat kradnie duszę, zatrzymuje czas i podkreśla ulotność chwili... A może to tylko zwykła inscenizacja? Czy fotografuje się tylko po to, aby przechować wspomnienia? Zdjęcie zawsze przedstawia jakąś przeszłość... Ale czyją? Przeszłość fotografowanego obiektu czy fotografa? Czy jest uwiecznieniem straty w wyniku upływu czasu? A może jest to ślad, ślad osoby fotografującej lub fotografowanej, dowód jej istnienia?

Analiza poczyniń fotograficznych stawia nas wobec problemu kreacji i dokumentacji rzeczywistości oraz prowadzi do stwierdzenia, że w budowaniu teorii powinno się uwzględniać rozmaite rodzaje fotografii, różne sposoby ich realizacji czy nawet odbioru, aby uzyskać pełne i wiarygodne informacje na temat funkcji, jakie niesie ze sobą to medium. Fotografii nie można zatem rozpatrywać w kategorii jednego, określonego typu zdjęć. Należy traktować ją jako całość działań i zjawisk o charakterze stwór-